

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ร่ายกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

นางชนกนันท์ คำจิตร

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

โรงเรียนเมืองยมวิทยาคาร อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๗

คำนำ

การอ่านเป็นกระบวนการรับรู้สารชั้นพื้นฐานในชีวิตประจำวันของมนุษย์ที่จะต้องรับสาร จากการอ่านเป็นประจำและในรูปแบบต่าง ๆ การอ่านจับใจความนับเป็นสิ่งสำคัญ จึงได้จัดทำ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดที่ ๓ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา เน้นให้นักเรียนเข้าใจความหมายคำศัพท์ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม จับใจความ สรุปความ และสรุปคุณค่าของเรื่องที่อ่าน เพื่อประโยชน์ในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาระดับสูงต่อไป

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีทั้งหมด ๖ ชุด ดังนี้

- ชุดที่ ๑ เรื่อง นิทานปลูกฝังคุณธรรม
- ชุดที่ ๒ เรื่อง วรรณกรรมตามวิถีท้องถิ่น
- ชุดที่ ๓ เรื่อง สารคดีน่ารู้ควรศึกษา
- ชุดที่ ๔ เรื่อง พระบรมราโชวาทนำทางชีวิต
- ชุดที่ ๕ เรื่อง พินิจเกร็ดวัยรุ่นพาสุขใจ
- ชุดที่ ๖ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนี้ประกอบด้วยคำชี้แจง คำแนะนำสำหรับครูและนักเรียน ตัวชี้วัด แบบทดสอบก่อนเรียน แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แบบทดสอบหลังเรียน พร้อมแนวคำตอบและเฉลย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนและครูนำไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม

ชนกนันท์ คำจิตร

โรงเรียนเมืองยมวิทยาคาร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ	ค
คำแนะนำการใช้สำหรับครู	ง
คำแนะนำการใช้สำหรับนักเรียน	จ
สาระ/มาตรฐาน/ตัวชี้วัด	ด
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
แบบทดสอบก่อนเรียนชุดที่ ๖ เรื่องร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา	๒
ใบความรู้เรื่องการอ่านกวีนิพนธ์หรือบทร้อยกรอง	๓
แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญตอนที่ ๑ บทร้อยกรองของขวัญจากธรรมชาติ	๔
บทร้อยกรองของขวัญจากธรรมชาติ	๕
เรียนรู้ความหมายคำศัพท์	๑๐
กิจกรรมที่ ๑ เรียนรู้คำและความหมาย	๑๑
กิจกรรมที่ ๒ ตั้งคำถามจากเรื่อง	๑๒
กิจกรรมที่ ๓.๑ หาคำตอบของคำถาม	๑๓
กิจกรรมที่ ๓.๒ หาคำตอบของคำถาม	๑๔
กิจกรรมที่ ๔ สื่อความมีประสิทธิภาพ	๑๕
กิจกรรมที่ ๕ เน้นย้ำความให้แม่นยำ	๑๖
แบบทดสอบหลังเรียนชุดที่ ๖ เรื่องร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา	๑๗
ภาคผนวก	๑๘
ภาคผนวก ก เฉลยแนวคำตอบแบบฝึกทักษะ	๒๑
ภาคผนวก ข เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน	๒๓
บรรณานุกรม	๒๔
	๓๓

คำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

๑. ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีทั้งหมด ๖ ชุด

๒. ชุดแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดที่ ๖ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์

ปัญหา ใช้ประกอบการหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ อ่านคิดเขียนสื่อความนำเสนอ แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ ๖ มีกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดและเนื้อหาพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จากบทร้อยกรองเป็นแบบฝึกที่มีเนื้อหา เหมาะสมกับวัยของนักเรียน

๓. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ จัดทำขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาและพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความสำคัญด้วยตนเอง แต่ละชุดมีแบบฝึกทักษะการอ่านตามลำดับ ๕ ขั้นตอนดังนี้

๓.๑ การอ่านแบบสำรวจ : แบบฝึกที่ ๑ : เรียนรู้คำและความหมาย

๓.๒ การตั้งคำถามถามตนเองไว้ในใจจากเรื่อง : แบบฝึกที่ ๒ : ตั้งคำถามจากเรื่อง

๓.๓ การอ่านเพื่อตอบคำถามที่ตนเองอยากรู้ : แบบฝึกที่ ๓ : หาคำตอบของคำถาม

๓.๔ การจดจำและเข้าใจข้อความสำคัญจากเรื่อง : แบบฝึกที่ ๔ : สื่อความมีประสิทธิภาพ

๓.๕ ทบทวนการอ่านให้เข้าใจและถูกต้อง : แบบฝึกที่ ๕ : เน้นย้ำความให้แม่นยำ

๔. ส่วนประกอบของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนี้ประกอบด้วย

๔.๑ คำแนะนำการใช้สำหรับครู

๔.๒ คำแนะนำการใช้สำหรับนักเรียน

๔.๓ สารการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด

๔.๔ แบบทดสอบก่อนเรียน

๔.๕ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ แบบฝึกที่ ๑ - ๕

๔.๖ แบบทดสอบหลังเรียน

๔.๗ แนวคำตอบแบบฝึกทักษะการอ่าน

๔.๘ เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญชุดนี้ จะเป็นแนวทาง ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ ที่กำหนดไว้

คำแนะนำการใช้สำหรับครู

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดที่ ๖ ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญาจัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบการสอนวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ใช้พัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ ๓ โดยนำไปใช้ประกอบกับแผนจัดการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านแก่นักเรียน โดยมีวิธีการใช้ดังนี้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มีทั้งหมด ๖ ชุด

๒. แบบฝึกทักษะการอ่านชุดนี้เป็นชุดที่ ๖ ใช้เป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา ประกอบด้วย

๒.๑ แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญจากบทร้อยกรอง จำนวน ๒ ตอน มีแบบฝึกทักษะการอ่านตอนละ ๕ กิจกรรม

๒.๒ ใช้ประกอบหน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ อ่านคิดเขียนสื่อความนำเสนอ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

๓. การนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมาใช้ในการประกอบการเรียนการสอน

๓.๑ ครูศึกษาคำชี้แจงการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

๓.๒ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ แนะนำวิธีใช้แบบฝึกทักษะชุดนี้ให้นักเรียนเข้าใจ ก่อนนำไปใช้ และอธิบายให้ทราบถึงความสำคัญของการพัฒนาทักษะการอ่าน เพื่อให้นักเรียนเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการพัฒนา

๓.๓ ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ

๓.๔ ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทร้อยกรองและให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะการอ่าน กิจกรรมที่ ๑ - ๕ โดยกำหนดเวลาให้เหมาะสมตามความสามารถของนักเรียน

๓.๕ ครูคอยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเมื่อพบข้อสงสัยหรือมีปัญหาขณะทำแบบฝึกทักษะการอ่าน

๓.๖ ครูให้นักเรียนตรวจคำตอบจากแนวคำตอบแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

๓.๗ ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน จำนวน ๑๐ ข้อ

๓.๘ ครูและนักเรียนร่วมเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

การนำแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ มาใช้ประกอบการเรียนการสอนนั้น นักเรียนควรปฏิบัติดังนี้

๑. แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีทั้งหมด ๖ ชุด
๒. แบบฝึกทักษะการอ่านชุดนี้เป็นชุดที่ ๖ ใช้เป็นแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะ ๒ ตอน ตอนละ ๕ กิจกรรม
๓. ขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ๓.๑ นักเรียนอ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ก่อนลงมือศึกษาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ๓.๒ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจก่อนที่จะศึกษาเนื้อหา
 - ๓.๓ นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องร้อยกรอง ทั้ง ๒ ตอน
 - ๓.๔ หลังจากอ่านเนื้อเรื่องร้อยกรองจบ นักเรียนศึกษาคำศัพท์และความหมายแล้ว ทำกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน ที่ ๑ - ๕
๔. นักเรียนตรวจคำตอบจากแนวคำตอบกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่าน
๕. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ ความเข้าใจจากการอ่านเนื้อเรื่อง
๖. ร่วมกันเฉลยและตรวจคำตอบเพื่อเปรียบเทียบการพัฒนา

สาระ : การอ่าน

มาตรฐาน ท ๑.๑ : ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหา
ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระการเรียนรู้ : การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ

ตัวชี้วัด

ท๑.๑ ม.๓/๒ : ระบุความแตกต่างของคำที่มีความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัย

ท๑.๑ ม.๓/๓ : ระบุใจความสำคัญและรายละเอียดของข้อมูลที่สนับสนุนจากเรื่องที่อ่าน

ท๑.๑ ม.๓/๔ : อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน

ท๑.๑ ม.๓/๕ : ตีความ และประเมินค่า แนวคิดที่ได้จากงานเขียนอย่างหลากหลาย
เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. ด้านความรู้ (K)

- ๑.๑ นักเรียนบอกความหมายของบทร้อยกรองได้
- ๑.๒ นักเรียนอธิบายความหมายของคำในบทร้อยกรองที่อ่านได้
- ๑.๓ นักเรียนจับใจความสำคัญและบอกแนวคิดจากบทร้อยกรองที่อ่านได้

๒. ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

- ๒.๑ นักเรียนตีความและประเมินค่าจากการอ่านบทร้อยกรองได้

๓. ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A)

- ๓.๑ มีวินัย
- ๓.๒ ใฝ่เรียนรู้
- ๓.๓ มุ่งมั่นในการทำงาน
- ๓.๔ รักความเป็นไทย

เตรียมพร้อมทำแบบทดสอบ
ก่อนเรียนได้แล้วค่ะ...

แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดที่ ๖ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ ชุดที่ ๖ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน (ข้อละ ๑ คะแนน)
๒. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้อง เพียงคำตอบเดียว โดยใช้เวลา ๑๐ นาที

๑. ข้อใดอธิบายความหมายของคำว่า “ร้อยกรอง” ได้ถูกต้องที่สุด
 - ก. คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ
 - ข. งานเขียนที่มีสัมผัสใน มีการเล่นคำ
 - ค. งานเขียนที่เรียบเรียงขึ้นโดยมีลักษณะบังคับจำกัดจำนวนคำ
 - ง. ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์
๒. ข้อใดไม่จัดเป็นชนิดของบทร้อยกรอง
 - ก. ลิลิต
 - ข. กลอน
 - ค. กาพย์
 - ง. โคลง

ตั้งใจทำนะคะ

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๓ - ๔

คำเหลวไหลหมิ่นแสนคำไร้ค่ายิ่ง
เพราะฟังแล้วสงบลำนำสุขใจ

สู้คำจริงเพียงคำเดียวยอมไม่ได้
หยุดหลงไหลคล้ายขุนช่องเล็กหมองมัว

อรปรียา ญาณะชัย : ๒๕๕๕ (หน้า ๔๐)

๓. จากคำประพันธ์ผู้แต่งต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่านมากที่สุด

- ก. คำพูดเหลวไหลมีค่ากว่าคำพูดที่เป็นความจริง
- ข. ให้เชื่อฟังคำพูดของผู้อื่นนำมาซึ่งความสบายใจ
- ค. ให้พูดที่เป็นความจริงมีค่ายิ่งนำมาซึ่งความสุขใจ
- ง. ให้เลิกเชื่อเรื่องต่าง ๆ เพราะจะทำให้อารมณ์ขุ่นมัว

๔. จากคำประพันธ์ข้อใดเป็นเจตนาของผู้เขียน

- ก. ชี้แจง
- ข. แนะนำ
- ค. ขอร้อง
- ง. เชิญชวน

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๕ - ๗

ก้านน้อยน้อย

ก้านน้อยน้อยค้อยก้านคราวละชั้น
ซิดละชั้นครั้งนาที่เข็มชี้เดิน
เรียงอิฐติดแน่นแผ่นละครั้ง
หยาดละหยดวารินรดดินดอน

อาจถึงชั้นสูงเท่านกเขาเหิน
ประกอบเกินกับกล่ปัพุทธันดร
ยังเป็นวังใหญ่เยียมเทียมสิงขร
เป็นสาครใหญ่กว้างเว้งว่างเอย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ : ๒๕๕๓ (หน้า ๑๘๘)

๕. คำประพันธ์ข้างต้นนี้สื่อความตรงกับสำนวนไทยข้อใดมากที่สุด

- ก. ตัวเป็นเกลียว
- ข. หวานพีชหวังผล
- ค. ลูกไก่อยู่ในกำมือ
- ง. ช้า ๆ ได้พร้าเล่มงาม

๖. จากคำประพันธ์คำว่า “สาคร” มีความหมายเหมือนคำในข้อใดทั้งสองคำ

- ก. บรรพต ไพร
- ข. โปยม สินธุ
- ค. นาคา สินธพ
- ง. วารี อรรณพ

๗. คำประพันธ์วรรคใดสื่อความถึงการประสบความสำเร็จ

- ก. เรียงอิฐติดแน่นแผ่นละครึ่ง
- ข. หยาดละหยดวารินรดดินดอน
- ค. ยังเป็นวังใหญ่เยียมเทียมสิงขร
- ง. ก้าวน้อยน้อยค่อยก้าวคราวละขั้น

๘. คำในข้อใดมีความหมายโดยนัย

- ก. อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก แต่ลมปากหวานหูมิรู้หาย
- ข. แหวกเมฆใหญ่ปล่อยที่ลอยขวางหน้า หอบเธอขึ้นฟ้าเป็นดาวเลิศเลอ
- ค. ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
- ง. โบราณว่าถ้าเหลือกำลังลาก ให้ออกปากบอกแขกมาช่วยหาม

๙. ข้อใดเรียงลำดับความบทร้อยกรองต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

- ๑. หอมแต่ตามลมฤ กลับย้อน
 - ๒. หอมสุดหอมสะท้อน ทัวใกล้ไกลถึง
 - ๓. หอมกลิ่นดอกไม้ที่ นับถือ
 - ๔. หอมแห่งกลิ่นกล่าวคือ ศีลสัตย์ นีนา
- ก. ๑ ๓ ๒ ๔
- ข. ๔ ๓ ๒ ๑
- ค. ๓ ๑ ๔ ๒
- ง. ๒ ๑ ๔ ๓

๑๐. คำประพันธ์ข้อใดมีการใช้อุปมาเปรียบเทียบ

- ก. ใจนี้หนอหนาวเหน็บเจ็บและปวด
- ข. รอยร้าวรวดรุ่มรุมเหมือนสุขซ่อน
- ค. ยังเยื่อหึงเยี่ยหยาบความอาวรณ์
- ง. ทำแสนงอนซ่อนเงื่อนเกลื่อนพิรุณ

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดที่ ๖ เรื่องร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น.....เลขที่.....วิชา.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนที่ได้

ใบความรู้ เรื่องการอ่านกวีนิพนธ์หรือบทร้อยกรอง

ความหมาย

ร้อยกรอง หมายถึง น. คำประพันธ์, ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์(พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช ๒๕๕๔ หน้า ๙๗๖ – ๙๗๗)

ความรู้พื้นฐานการอ่านจับใจความกวีนิพนธ์หรือบทร้อยกรอง

การอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องและแก่นเรื่องกวีนิพนธ์หรือบทร้อยกรองผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้ (ฐะปะนีย์ นาครทรรพและคณะ : ๒๕๔๖ (หน้า ๑๑๙ – ๑๒๔)

๑. การจับใจความสำคัญของเรื่อง แนวคิดหรือแก่นของเรื่องที่ปรากฏในบทร้อยกรอง ผู้แต่งจะไม่บอกความหมายตรง ๆ ผู้อ่านต้องพยายามค้นหาและตีความเอง
๒. เข้าใจความหมายหลายนัย บทร้อยกรองบทหนึ่ง ๆ อาจมีหลายความหมายได้หลายอย่าง เพราะบทร้อยกรองจะไม่เสนอสารไว้ตรง ๆ ผู้อ่านต้องใช้จินตนาการ ความรู้สึก นึกคิด การเชื่อมโยง และการตีความ โดยคำนึงถึงภูมิหลังของผู้เขียน จุดประสงค์ในการเขียน
๓. จับน้ำเสียงที่ปรากฏอยู่ในแนวคิดหรือแก่นเรื่องของกวีนิพนธ์ ผู้อ่านต้องจับน้ำเสียงด้วยว่ากวีใช้น้ำเสียงอย่างไร เช่น เยาะเย้ย ถากถาง เห็นอกเห็นใจ หรือประชดประชัน

การศึกษาความหมายของคำและการร้อยคำมีหลักการพิจารณาดังนี้

๑. ความหมายของคำหรือศัพท์ที่กวีใช้ อาจพิจารณาความหมายได้ ๓ ประเภทได้แก่
 - ๑.๑) ความหมายโดยอรรถ หมายถึง ความหมายตามตัวอักษร เช่น ลิง หมายถึงสัตว์ชนิดหนึ่ง

ตั้งใจอ่านนะคะ

๑.๒) ความหมายโดยนัย หมายถึง ความหมายที่ไม่ตรงกับรูปคำ เช่น ถ้ำลิง หมายถึง สัตว์ชนิดหนึ่งเป็นความหมายโดยอรรถ แต่ถ้ำลิง หมายถึงความซุกซน ลักษณะความหมายแบบนี้จะเป็นความหมายโดยนัย

๑.๓) ความหมายตามนัยประหวัด เป็นความหมายที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน เช่น งานวัดอาจหมายถึง ความสนุกสนานรื่นเริง เป็นต้น

๒. การร้อยคำ คือ การเรียงคำกวีนิพนธ์หรือร้อยกรองมักใช้คำเท่าที่จำเป็นเพื่อส่วนรวม อาจเป็นเพราะร้อยกรองแต่ละชนิดจะมีการจำกัดตามฉันทลักษณ์ เช่น กาพย์ยานี ๑๑ กลอนแปด เป็นต้น การจินตนาการให้เป็นภาพในกวีนิพนธ์หรือร้อยกรอง ทำให้ผู้อ่านเห็น ได้ยิน สัมผัส รู้รส ได้กลิ่น จินตภาพเป็นภาพที่เกิดขึ้นในใจ มิใช่ภาพเช่นที่เราชมจากภาพถ่าย ผู้อ่านจะเกิดจินตภาพเห็นภาพต่าง ๆ ได้ในความรู้สึกนึกคิด มิใช่เป็นการเห็นจากภาพดวงตา จินตภาพเกิดจากการใช้คำ ความ เสี่ยงและจังหวะของกวีนิพนธ์ เช่น ภาพหญิงสาวทอดผ้าใน “มือที่ถักทอ” ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

“มือน้อยน้อยค่อยวาดมาดกระสวย อีกมือช่วยกระชัสด้ายไกวประกบ
ตีนเหยียบก็กระตุกยกตกกระทบ ค่อยประคบคัดเส้นเป็นดอกดวง”

การศึกษาโวหาร โวหารเป็นภาษาที่ร้อยเรียงให้เกิดจินตภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกวีนิพนธ์ จินตภาพเป็นเรื่องสำคัญมาก อาจใช้คำว่า “ภาพน์พจน์” คือถ้อยคำที่ทำให้เกิดภาพนั่นเอง โวหารมีหลายแบบในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะบางลักษณะเท่านั้น คือ อุปลักษณ์ อุปมา และการกล่าวเกินจริง มีตัวอย่างดังนี้

๑. อุปลักษณ์ คือการเปรียบเทียบของสองสิ่งว่าเป็นสิ่งเดียวหรือเท่ากันทุกประการ โดยใช้คำ “เป็น เท่า คือ” ในการเปรียบเทียบ ดังคำประพันธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์ เช่น

“อจกลับแก้วคือแฉวเดือนฉาย หาดทรายขาวราวฟูกบรรจรณ์
ความหนาวเย็นเป็นผ้าหม่นนอน ช่วยพิชร้อนให้วางวาย”

๒. อุปมา คือ โวหารที่เปรียบเทียบของสองสิ่งว่าเหมือนกัน มักใช้คำว่า เหมือน คล้าย ดุจ ดูราว กล ประหนึ่ง เพียง ดัง ราวกับ เฉก เช่น ดังตัวอย่างคำประพันธ์ของอุชเชนี เช่น

“เหมือนสายแก้วแวววับระยับเยื้อง ซ้อยชำเลื่องชมภูชาคราฉายแสง
พุน้ำหนึ่งผุดพุ่งจรงแรง ดังรู้แปลงแปลกฟ้าลงมาดิน...”

๓. คำกล่าวเกินจริง คือ การที่กล่าวจากกล่าวมากหรือน้อยกว่าความเป็นจริง เพื่อสื่อให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นภาพในความคิดคำนึงได้ดีขึ้น การอ่านกวีนิพนธ์ หากนำเอาข้อเท็จจริงหรือหลักเกณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ไปวัด อาจทำให้ไม่ได้รับรสของถ้อยคำในการอ่าน ตัวอย่างโวหารหรือข้อความที่กล่าวเกินจริง ของอังคาร กัลยาณพงศ์ เช่น

“เสียเจ้าร้าวร้าวมนี่รู้ มุ่งปรารถนาอะไรในหล้า
มิหวังกระทั่งฟากฟ้า ชบหน้าติดดินกินทราย”

การตีความสัญลักษณ์ การอ่านกวีนิพนธ์หรือร้อยกรองควรตีความสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในกวีนิพนธ์ในบทนั้น ๆ เพื่อความเข้าใจที่ลึกซึ้ง สัญลักษณ์คือ คำที่ใช้แทนสภาพ สิ่งต่าง ๆ ทั้งรูปธรรมและนามธรรมที่ไม่ใช่ความหมายตามตัวอักษร เช่น ดอกประดู่ หมายถึงทหารเรือ เป็นต้น

สัญลักษณ์ในวรรณคดีนำมาใช้ในปัจจุบันทั่ว ๆ ไป เช่น น้ำค้าง หมายถึง ความบริสุทธิ์ในกวีนิพนธ์สมัยใหม่ เรามักพบคำว่า เจ้าขุนทอง พिरาบขาว นาสีเหลือง ซึ่งหมายถึง คนหนุ่มสาวแสวงหาความหมายในชีวิต

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่านกวีนิพนธ์จึงเป็นการศึกษาและรับรสคุณค่าของภาษาไทยทางหนึ่ง ดังนั้นการอ่านกวีนิพนธ์ ผู้อ่านควรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเภทของกวีนิพนธ์หรือประเภทของบทร้อยกรองแต่ละประเภทว่ามีฉันทลักษณ์บังคับอย่างไร นอกจากนี้ต้องอาศัยทักษะในการตีความ แปลความ ขยายความ ซึ่งถ้าผู้อ่านหมั่นชวนหาความรู้รอบตัวอย่างกว้างขวางแล้ว ย่อมช่วยให้การอ่านกวีนิพนธ์นั้น ๆ เข้าถึงอรรถรสซาบซึ้งถึงความงามในศิลปะทางภาษาชนิดนี้ได้ดียิ่ง

แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ

ตอนที่ ๑

บทร้อยกรอง “ของขวัญจากธรรมชาติ”

ของขวัญจากธรรมชาติ

เพียงมีตามีใจไว้สักนิด	โลกไพจิตรเสียยิ่งกว่าสิ่งไหน
ฟ้าสีฟ้าพาเพลินเกินสี้ไต่	พฤษภลิกใบไกวพ้อธรณี
ลำธารใสไหลเย็นเป็นระลอก	ละอองหมอกโรยมาผ่านวิถี
สายลมไล่ละมุนสุนทรีย์	สกุณเสียงทองก้องกังวาน
เงาอาคารบ้านเรือนเหมือนภาพเขียน	ทุ่งนาเนียนแนวไร่แผ่ไพศาล
ผกาρινกลิ่นละม่อมกล่อมดวงมาน	บุษเมฆผ่านแผ่วลอยแคล้วคล้อยไป
ล้วนแสนหวานชวนซาบภาพไศริท	ไม่เป็นสิทธิผูกขาดของชาติไหน
เป็นทิพย์ทองของขวัญจรโลงใจ	ซึ่งอยู่ในโลกาเป็นอาจิน
ไม่ต้องซื้อบัตรผ่านการชมฟ้า	ไม่เสียค่าประตูดูโชดหิน
ไม่จำกัดเวลาชมมาลิน	ไม่ต้องสิ้นเงินทองมองธารา
เพียงมีตามีใจไว้สักนิด	โลกไพจิตรสมมาดปรารณา
ดื่มฝนทิพย์จิบฝนล่อจันทร	แล้วชีวาแสนหวานสราญรมย์

วนิดา สถิตานนท์: ๒๕๕๒ (หน้า๑๑๑)

เรียนรู้ความหมายคำศัพท์

คำศัพท์	ความหมาย
กังวาน	ก้องอยู่ได้นาน
ของขวัญ	สิ่งของที่ให้กันในเวลาอื่นเป็นการถนอมขวัญหรือเพื่ออวยยศยศไมตรี
แคล้ว	รอดไป, พ้นไป
จรรโลง	พยุงไว้ไม่ให้เซหรือล้มลง, ผดุง, ค้ำชู
ดวงมาน	ดวงใจ
ทิพย์	เป็นของเทวดาเช่นอาหารทิพย์
ธรณี	แผ่นดิน
ธรรมชาติ	สิ่งที่เกิดและเป็นอยู่ตามธรรมชาติของสิ่งนั้น ๆ
ผกา	ดอกไม้
พฤษภ	ต้นไม้
ไพจิตร	งาม
ไพศาล	กว้างใหญ่
มาลิน	ผู้แต่งด้วยดวงดอกไม้
วิถี	สาย, แนว, ถนน, ทาง
โสภิต	งาม, ดี
สกุณี	นก
สมมาต	ตรงกับที่มุ่งหมายไว้
สราญรมย์	สุขสบาย, น่านั่งเฝ้าใจ
สุนทรีย์	หญิงงาม
อาจิน	เป็นปรกติ, เสมอๆ, เนืองๆ

กิจกรรมที่ ๑ : เรียนรู้คำและความหมาย

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง :

นักเรียนนำตัวอักษรด้านขวามาเติมช่องว่างหน้าคำให้ตรงความหมายมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๑ คะแนน)

..... ๑. แคล้ว

ก. ผู้แต่งด้วยดวงดอกไม้

..... ๒. โศภิต

ข. ตรงกับที่มุ่งหมายไว้

..... ๓. ธรณี

ค. เป็นปรกติ ,ติดเป็นนิสัย,เสมอ ๆ,เนื่อง ๆ

..... ๔. ไพศาล

ง. สุขสบาย,น่าบันเทิงใจ

..... ๕. สกุนี

จ. งาม,ดี

..... ๖. จรรโลง

ฉ. แผ่นดิน

..... ๗. สมมาด

ช. รอดไป,พ้นไป

..... ๘. อาจิณ

ซ. นก

..... ๙. มालิน

ณ. กว้างใหญ่

..... ๑๐. สราญรมย์

ญ. พยุงไว้ไม่ให้เซหรือล้มลง,ผดุง,ค้ำชู

ตั้งใจทำนะคะ

กิจกรรมที่ ๒ : ตั้งคำถามจากเรื่อง

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องของขวัญจากธรรมชาติแล้ว ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านคนละ ๕ ข้อ เขียนคำถามลงในกระดาษ A ๔ พับครึ่งด้านซ้ายเขียนคำถาม แล้วบันทึกคำถามลงในสมุดของตนเอง เก็บไว้ที่ตนเองก่อน (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

เช่น : ของขวัญจากธรรมชาติมีอะไรบ้าง

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำถาม	คำตอบ
๑.	๑.
.....	
๒.	๒.
.....	
๓.	๓.
.....	
๔.	๔.
.....	
๕.	๕.

กิจกรรมที่ ๓ : หาคำตอบของคำถาม

กิจกรรม ๓.๑ หาคำตอบของคำถามจากการอ่านเรื่องของขวัญจากธรรมชาติ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียดแล้ว ค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ พร้อมกับขีดเส้นใต้ คำศัพท์หรือเรื่องที่ต้องการเพิ่มเติมแล้ว เขียนคำตอบลงในกระดาษ A ๔ พับครึ่งด้านขวามือ แลกเปลี่ยน กับเพื่อนแล้วบันทึกคำตอบลงในสมุดของตนเอง (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....	
คำถาม	คำตอบ
๑.	๑.
๒.	๒.
๓.	๓.
๔.	๔.
๕.	๕.

กิจกรรมที่ ๓ : หาคำตอบของคำถาม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรม ๓.๒ หาคำตอบของคำถามจากการอ่านเรื่องของขวัญจากธรรมชาติ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียดแล้ว ระบุและอธิบายตามประเด็นที่กำหนด มีทั้งหมด ๕ ข้อ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

๑. จากบทร้อยกรอง ให้นักเรียนสังเกตว่าวรรคใดมีการใช้อุปมาหรือการเปรียบเทียบแล้วนำมาเติมในช่องว่าง

.....

๒. ของขวัญจากธรรมชาติ มีความหมายโดยนัย หมายถึงอะไร

.....

๒. จากบทร้อยกรองให้นักเรียนนำคำที่มีความหมายเหมือนกันมาเติมลงในช่องว่าง พร้อมทั้งบอกความหมายคำ

.....

.....

.....

๓. จากบทประพันธ์วรรคใดมีการเลือกใช้บุคคลวัตหรือสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์แต่แสดงกิริยาของมนุษย์มาเติมในช่องว่าง

.....

.....

๕. จากบทร้อยกรอง ที่กล่าวว่า เป็น“ทิพย์ทองของขวัญจรโลงใจ ซึ่งอยู่ในโลกาเป็นอาภิน” คำที่พิมพ์ตัวหนาสื่อความหมายโดยนัยหมายถึงสิ่งใด

.....

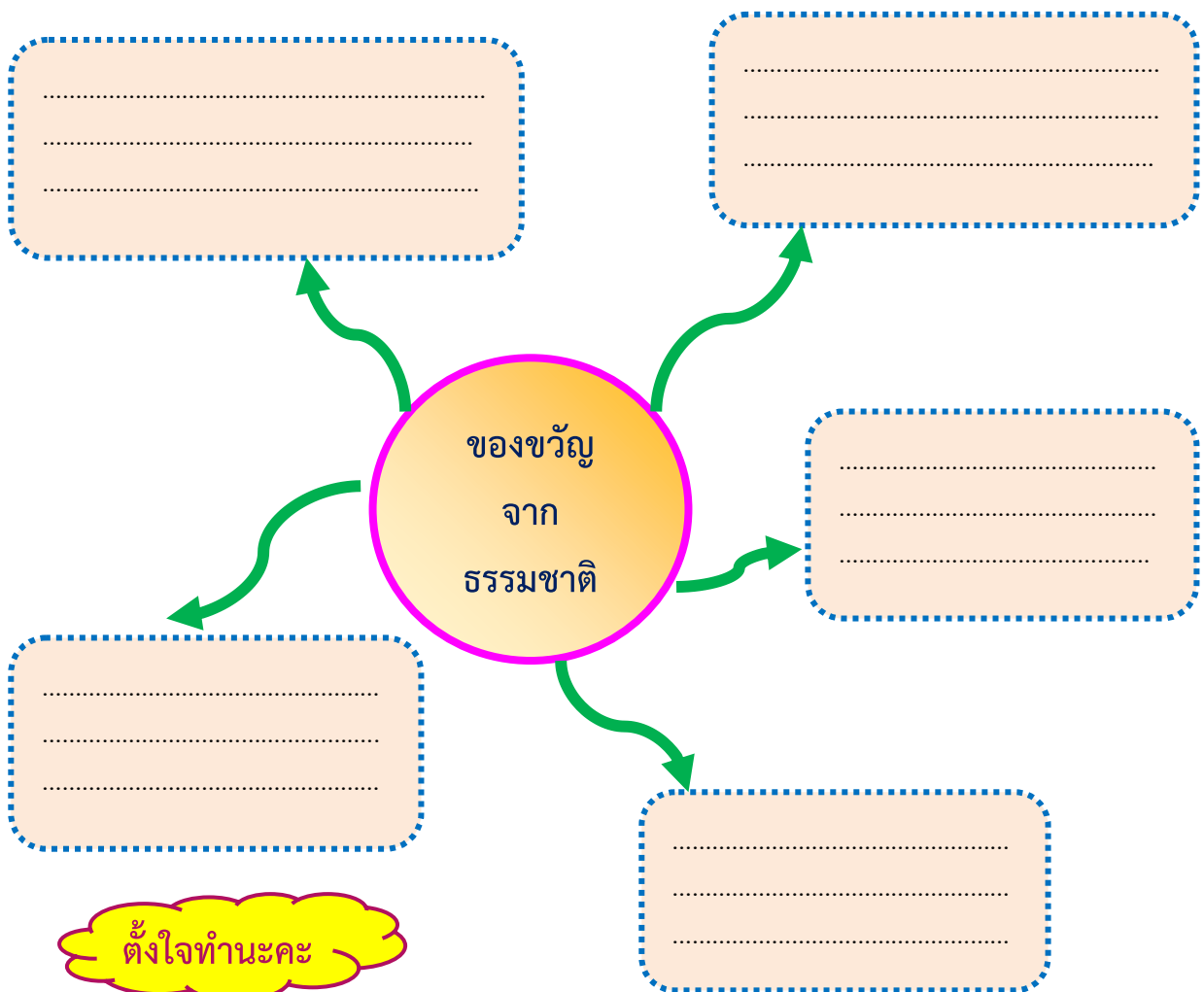
.....

กิจกรรมที่ ๔ : สื่อความมีประสิทธิภาพ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนผังความคิดความรู้ ความเข้าใจจากการอ่านบทร้อยกรอง
เรื่องของขวัญจากธรรมชาติ ตามกำหนด (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

ตั้งใจทำนะคะ

กิจกรรมที่ ๕ : เน้นย้ำความให้แม่นยำ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนนำบัตรหรือกรองที่กำหนดไปเรียบเรียงให้ถูกต้องตามลำดับความแล้วสรุปแนวคิดจากเรื่อง มีทั้งหมด ๕ ข้อ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

๑. โลกไฟจิตรเสียยิ่งกว่าสิ่งไหน
 พฤษภลิกใบไกวพ้อธรณี
 เพียงมีตามใจไว้สัณนิ **ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ**
 ฟาสีฟ้าพาเพลินเกินสัใด

๒. ละอองหมอกโรยผ่านวิถี
 สุกญี่เสียงทองก้องกังวาน
 สายลมไล่ละมุนสุนทรีย์ **ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ**
 ลำธารใสไหลเย็นเป็นระลอก

๓. ผกาารินกลินละม่อมกลมดงมาน.....
 ทุ่งนาเนียนแนวไร่แผ่ไพศาล
 ปุยเมฆผ่านแผ่วลอยแคล้วคล้อยไป **ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ**
 เงาอาคารบ้านเรือนเหมือนภาพเขียน.....

๔. ล้วนแสนหวานชานชาภาพโศกิต.....
 ซึ่งอยู่ในโลกาเป็นอาจิน
 ไม่เป็นสิทธิ์ผูกขาดของชาติไหน **ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ**
 เป็นทิพย์ทองของขวัญจรโลงใจ

๕. ไม่เสียค่าประตูโขดหิน
 ไม่ต้องสิ้นเงินทองมอธรา
 ไม่ต้องซื้อบัตรผ่านการชมฟ้า **ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ**
 ไม่จำกัดเวลาชมมาลิน

แนวคิดจากเรื่องคือ.....

แบบทดสอบหลังเรียน

ชุดที่ ๖ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

คำชี้แจง

๑. แบบทดสอบฉบับนี้ ทดสอบความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญชุดที่ ๖ เรื่อง ร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา เป็นแบบทดสอบปรนัย ๔ ตัวเลือก มีทั้งหมด ๑๐ ข้อ คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน (ข้อละ ๑ คะแนน)
๒. ให้นักเรียนเขียนเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง หน้าคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยใช้เวลา ๑๐ นาที

๑. ข้อใดไม่จัดเป็นชนิดของบทร้อยกรอง

- ก. ลิลิต
- ข. กลอน
- ค. กาพย์
- ง. โคลง

๒. ข้อใดอธิบายความหมายของคำว่า “ร้อยกรอง” ได้ถูกต้องที่สุด

- ก. คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพ
- ข. งานเขียนที่มีสัมผัสใน มีการเล่นคำ
- ค. งานเขียนที่เรียบเรียงขึ้นโดยมีลักษณะบังคับจำกัดจำนวนคำ
- ง. คำประพันธ์ ถ้อยคำที่เรียบเรียงให้เป็นระเบียบตามบัญญัติแห่งฉันทลักษณ์

๓. คำในข้อใดมีความหมายโดยนัย

ก. แหวกเมฆใหญ่ น้อยที่ลอยขวางหน้า	หอบเธอขึ้นฟ้าเป็นดาวเลิศเลอ
ข. โบราณว่าถ้าเหลือกำลังลาก	ให้ออกปากบอกแขกมาช่วยหาม
ค. ถึงเถาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวลด	ก็ไม่คดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคน
ง. อันอ้อยตาลหวานลิ้นแล้วสิ้นซาก	แต่ลมปากหวานหูมิรู้หาย

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ ๔ - ๕

คำเหลวไหลหมิ่นแสนคำไร้ค่ายิ่ง
เพราะฟังแล้วสงบปล้ำน่ายุติ

รู้คำจริงเพียงคำเดียวย่อมไม่ได้
หยุดหลงไหลคล้ายขุนซ่องเล็กหมองมัว

อรปรียา ญาณะชัย : ๒๕๕๕ (หน้า ๔๐)

๔. จากคำประพันธ์ข้อใดเป็นเจตนาของผู้เขียน

- ก. ชี้แจง
- ข. แนะนำ
- ค. ขอร้อง
- ง. เชิญชวน

๕. จากคำประพันธ์ผู้แต่งต้องการบอกอะไรแก่ผู้อ่านมากที่สุด

- ก. ให้เลิกเชื่อเรื่องต่าง ๆ เพราะจะทำให้อารมณ์ขุ่นมัว
- ข. ให้พูดที่เป็นความจริงมีค่ายิ่งนำมาซึ่งความสุขใจ
- ค. ให้เชื่อฟังคำพูดของผู้อื่นนำมาซึ่งความสบายใจ
- ง. คำพูดเหลวไหลมีค่ากว่าคำพูดที่เป็นความจริง

๖. ข้อใดเรียงลำดับความบทร้อยกรองต่อไปนี้ได้ถูกต้อง

- ๑. หอมแต่ตามลมฤา กลับย้อน
- ๒. หอมสุดหอมสะท้อน ทัวใกล้ไกลถึง
- ๓. หอมกลิ่นดอกไม้ที่ นับถือ
- ๔. หอมแห่งกลิ่นกล่าวคือ ศีลสัตย์ นั้

- ก. ๑ ๓ ๒ ๔
- ข. ๔ ๓ ๒ ๑
- ค. ๓ ๑ ๔ ๒
- ง. ๒ ๑ ๔ ๓

๗. คำประพันธ์ข้อใดมีการใช้อุปมาเปรียบเทียบ

- ก. ใจนี้หนอหนาวเหน็บเจ็บและปวด
- ข. รอยร้าวรวดรุมรุมเหมือนสุ่มซอน
- ค. ยิ่งเยื่อหุ้มเยื่อหุ้มความอาวรณ
- ง. ทำแสนงอนซ่อนเงื่อนเกลื่อนพิรุณ

ตั้งใจทำนะคะ

อ่านคำประพันธ์ต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ ๘ - ๑๐

ก้าน้อยน้อย

ก้าน้อยน้อยค้อยก้านครวละชั้น
ชิตละชั้นครั้งนาที่เข็มชี้เดิน
เรียงอิฐติดแน่นแผ่นละครึ่ง
หยาดละหยดวารินรดดินดอน

อาจถึงชั้นสูงเท่านกเขาเหิน
ประกอบเกินกับกัลป์พุทธรัง
ยังเป็นวังใหญ่เยียมเทียมสิงขร
เป็นสาครใหญ่กว้างเว้งว่างเอย

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ : ๒๕๕๓ (หน้า ๑๘๘)

๘. คำประพันธ์วรรคใดสื่อความถึงการประสบความสำเร็จ

- ก. ก้าน้อยน้อยค้อยก้านครวละชั้น
- ข. เรียงอิฐติดแน่นแผ่นละครึ่ง
- ค. ยังเป็นวังใหญ่เยียมเทียมสิงขร
- ง. หยาดละหยดวารินรดดินดอน

๙. จากคำประพันธ์คำว่า “สาคร” มีความหมายเหมือนคำในข้อใดทั้งสองคำ

- ก. บรรพต ไพร
- ข. โปยม สินธุ
- ค. นาคา สินธพ
- ง. วาริ อรรณพ

๑๐. คำประพันธ์ข้างต้นนี้สื่อความตรงกับสำนวนไทยข้อใดมากที่สุด

- ก. ช้า ๆ ได้พร้าเล่มงาม
- ข. ลูกไก่อยู่ในกำมือ
- ค. หว่านพืชหวังผล
- ง. ตัวเป็นเกลียว

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เฉลยแนวคำตอบแบบฝึกตอนที่ ๑

แนวคำตอบ กิจกรรมที่ ๑ : เรียนรู้คำและความหมาย

คำชี้แจง

นักเรียนนำตัวอักษรด้านขวามือมาเติมช่องว่างหน้าคำให้ตรงความหมายมีทั้งหมด ๑๐ ข้อ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๑ คะแนน)

.....ช..... ๑. แคล้ว

ก. ผู้แต่งด้วยดวงดอกไม้

.....จ..... ๒. โศภิต

ข. ตรงกับที่มุ่งหมายไว้

.....ฉ..... ๓. ธรณี

ค. เป็นปรกติ,ติดเป็นนิสัย,เสมอ ๆ ,เนื่อง ๆ

.....ณ..... ๔. ไพศาล

ง. สุขสบาย,น่าบันเทิงใจ

.....ช..... ๕. สกุนี

จ. งาม,ดี

.....ญ..... ๖. จรรโลง

ฉ. แผ่นดิน

.....ป..... ๗. สมมาต

ช. รอดไป,พ้นไป

.....ค..... ๘. อาจิน

ซ. นก

.....ก..... ๙. มาลิน

ณ. กว้างใหญ่

.....ง..... ๑๐. สราญรมย์

ญ. พยุงไว้ไม่ให้เซหรือล้มลง,ผดุง,ค้ำชู

แนวคำตอบ กิจกรรมที่ ๒ : ตั้งคำถามจากเรื่อง
อยู่ในคุลยพินิจของครูผู้สอน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทหรือกรองเรื่องของขวัญจากธรรมชาติแล้ว ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน
คนละ ๕ ข้อ เขียนคำถามลงในกระดาษ A ๔ พับครึ่งซีกซ้ายเขียนคำถาม และคัดลอกคำถาม
ลงในสมุดของตนเอง (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....	
คำถาม	คำตอบ
๑. ...ของขวัญจากธรรมชาติในเรื่องนี้หมายถึงอะไร?...	๑.
๒. ... ของขวัญจากธรรมชาติได้แก่อะไรบ้าง?...	
๓. ...ของขวัญจากธรรมชาติมีประโยชน์ต่อมนุษย์ อย่างไร?...	๒.....
๔. ...ยกตัวอย่างการใช้อุปมาโวหารจากเรื่องของขวัญ จากธรรมชาติมา ๑ ตัวอย่าง...	๓.
๕. ...ยกตัวอย่างการใช้โวหารภาพพจน์ที่เป็นบุคคลวัต เรื่องของขวัญจากธรรมชาติมา ๑ ตัวอย่าง...	๔.
	๕.....

กิจกรรมที่ ๓ : หาคำตอบของคำถาม

กิจกรรม ๓.๑ หาคำตอบของคำถามจากการอ่านเรื่องของขวัญจากธรรมชาติ

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียดแล้ว ค้นหาคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้ พร้อมกับขีดเส้นใต้คำศัพท์หรือเรื่องที่ต้องการเพิ่มเติมแล้ว เขียนคำตอบลงในกระดาษด้านขวามือ และคัดลอกคำตอบลงในสมุดของตนเอง (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....	
คำถาม	คำตอบ
๑. ...ของขวัญจากธรรมชาติในเรื่องนี้หมายถึงอะไร?	๑. ...การให้หรือการมอบสิ่งที่เกิดเองตามธรรมชาติธรรมดาของสิ่งนั้น ๆ...
๒. ... ของขวัญจากธรรมชาติได้แก่อะไรบ้าง?	๒. ...ท้องฟ้า ป่าไม้ ลำธาร นก ไชยหิน พุองนา...
๓. ...ธรรมชาติมีประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างไร?	๓. ...เกิดความเพลิดเพลินและทำให้ชีวิตของมนุษย์เรามีความสุข...
๔. ...ยกตัวอย่างการใ้ ช้อุปมาโวหารจากเรื่องของขวัญจากธรรมชาติมา ๑ ตัวอย่าง...	๔. ...เงาอาคารบ้านเรือนเหมือนภาพเขียน ...
๕. ...วรรคใดผู้แต่งชี้แนะให้ผู้อ่านปฏิบัติอย่างไรถึงจะสัมผัสความสุขจากธรรมชาติได้.....	๕...เพียงมีตามีใจไว้สำนึก...

กิจกรรมที่ ๓ : หาคำตอบของคำถาม

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

กิจกรรม ๓.๒ หาคำตอบของคำถามจากการอ่านเรื่องของขวัญจากธรรมชาติ

คำชี้แจง : นักเรียนอ่านบทร้อยกรองอย่างละเอียดแล้ว ระบุและอธิบายตามประเด็นที่กำหนด มีทั้งหมด ๕ ข้อ
(คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

๑. จากบทร้อยกรอง ให้นักเรียนสังเกตว่าวรรคใดมีการใช้อุปมาหรือการเปรียบเทียบแล้วนำมาเติมในช่องว่าง

.....

๒. ของขวัญจากธรรมชาติ มีความหมายโดยนัย หมายถึงอะไร

.....

๓. จากบทร้อยกรอง ให้นักเรียนนำคำที่มีความหมายเหมือนกันมาเติมลงในช่องว่าง พร้อมทั้งบอกความหมายคำ

.....
.....
.....

๔. จากบทประพันธ์วรรคใดมีการเลือกใช้บุคคลวัตหรือสิ่งที่ไม่ใช่มนุษย์แต่แสดงกิริยาของมนุษย์มาเติมในช่องว่าง

.....
.....

๕. จากบทร้อยกรอง ที่กล่าวว่า เป็น“ทิพย์ทองของขวัญจรโลงใจ ซึ่งอยู่ในโลกาเป็นอาจิน”
คำที่พิมพ์ตัวหนาสื่อความหมายโดยนัยหมายถึงสิ่งใด

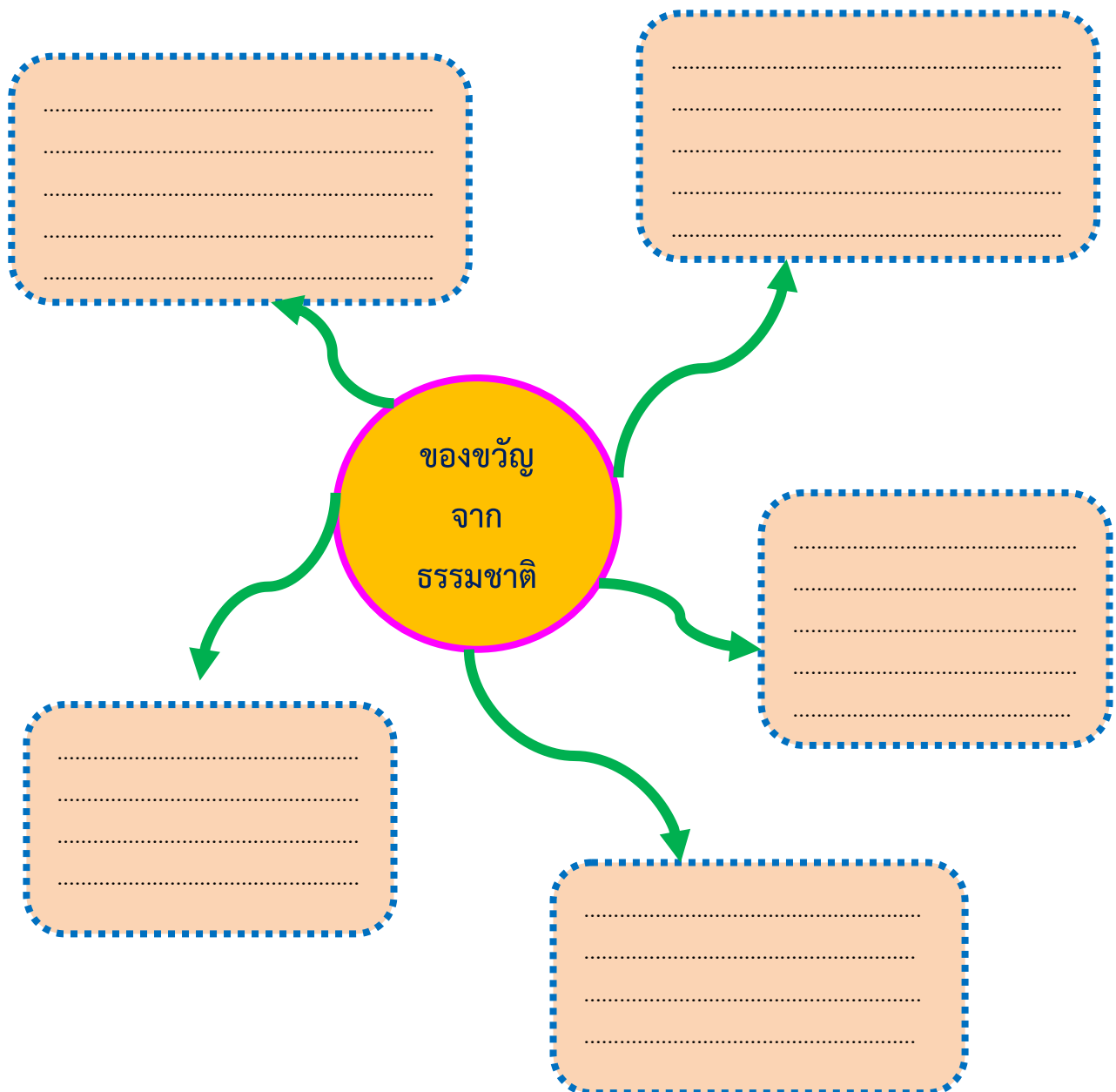
.....
.....

กิจกรรมที่ ๔ : สื่อความมีประสิทธิภาพ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเขียนผังความคิดความรู้ ความเข้าใจจากการอ่านบทร้อยกรอง เรื่องของขวัญจากธรรมชาติ ตามกำหนด (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน)

กิจกรรมที่ ๕ : เน้นย้ำความให้แม่นยำ

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

คำชี้แจง : ให้นักเรียนเรียงบทร้อยกรอง ต่อไปนี้ให้ถูกต้องตามลำดับความแล้วสรุปแนวคิดจากเรื่อง
มีทั้งหมด ๕ ข้อ (คะแนนเต็ม ๑๐ คะแนน ข้อละ ๒ คะแนน)

๑. โลกไฟจิตรเสียยิ่งกว่าสิ่งไหน
พฤษภลิกใบไกวพ้อธรณี
เพียงมีตามีใจไว้สัณนิท ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ
ฟ้าสีฟ้าพาเพลินเกินสีใด

๒. ละอองหมอกโรยผ่านวิถี
สกุณเสียงทองก้องกังวาน
สายลมไล่ละมุนสุนทรีย์ ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ
ลำธารใสไหลเย็นเป็นระลอก

๓. ผกาารินกลิ่นละม่อมกล่อมดวงมาน.....
ทუნาเนียนแนวไร้แผ่ไพศาล
บุษเมฆผ่านแผ้วลอยแคล้วคล้อยไป ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ
เงาอาคารบ้านเรือนเหมือนภาพเขียน.....

๔. ล้วนแสนหวานชานชาภาพโสภิต.....
ซึ่งอยู่ในโลกาเป็นอาภิน
ไม่เป็นสิทธิ์ผูกขาดของชาติไหน ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ
เป็นทิพย์ทองของขวัญจรจรโลงใจ

๕. ไม่เสียค่าประตูโขดหิน
ไม่ต้องสิ้นเงินทองมอธรา
ไม่ต้องซื้อบัตรผ่านการชมฟ้า ใจความสำคัญของบทประพันธ์ คือ
ไม่จำกัดเวลาชมมาลิน

แนวคิดจากเรื่องคือ.....

ภาคผนวก ข

เฉลยแนวคำตอบแบบฝึกตอนที่ ๒

ภาคผนวก ค

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
ชุดที่ ๖ เรื่องร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น.....เลขที่.....วิชา.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนที่ได้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน
ชุดที่ ๒ เรื่องร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น.....เลขที่.....วิชา.....

ข้อ	ก	ข	ค	ง
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				

คะแนนที่ได้

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน
ชุดที่ ๒ เรื่องร้อยกรองไทยสร้างสรรค์ปัญญา

ชื่อ.....นามสกุล.....

ชั้น.....เลขที่.....วิชา.....

ข้อ	คำตอบ	
	ก่อนเรียน	หลังเรียน
๑	ง	ก
๒	ก	ง
๓	ค	ก
๔	ข	ข
๕	ค	ข
๖	ง	ค
๗	ค	ข
๘	ก	ค
๙	ค	ง
๑๐	ข	ก

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๓). **กาญจนกานท์ รวมบทกวีวรรณคดีร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๒). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และคณะ. (๒๕๔๖). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐานภาษาไทย**.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

เนยสีฟ้า. (๒๕๕๒). **กรอบดอกไม้และภาพตกแต่ง**. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<https://krukanidta.wordpress.com/clip-art/12>

(วันที่ค้นข้อมูล : ๙ กันยายน ๒๕๕๖)

ราชบัณฑิตยสถาน. (๒๕๕๖). **พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.๒๕๕๔**. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด.

สมบัติ จำปาเงิน. (๒๕๒๖). **การอ่านและพิจารณาหนังสือ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

วัฒนาพานิช จำกัด.

สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์. (๒๕๕๔). **ทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน**. พิมพ์ครั้งที่ ๔.

กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

เสนีย์ วิลาวรรณ. (๒๕๔๓). **หนังสือเรียนภาษาไทยสมบูรณ์แบบ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์

วัฒนาพานิช จำกัด .

อรปรียา ญาณะชัย. (๒๕๕๕). **คำกลอนสอนใจ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : พริกหวาน

กราฟฟิค จำกัด.